

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет психології

Кафедра соціальної психології

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПСИХОЛОГІЯ»**

**Термін навчання: 3 роки 10 місяців
Спеціальність 053 Психологія (Бакалавр)**

**Освітня програма
«Дитяча психологія та психологічна практика»**

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

**Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “ ” серпня 2023 р.**

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Вступ до спеціальності «Психологія»
Викладач	Мицько Володимир Мирославович
Контактний телефон викладача	0973323135
Email викладача	volodymyr.mytsko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС: 90 год
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Понеділок 11.00-12.00

2. Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна «Вступ до спеціальності «Психологія» - є першою у професійному зростанні майбутнього психолога, який вирішив обрати саме цей напрям підготовки. Вона спрямована на активізацію інтересів і пробудження мотивації студентів до засвоєння психологічних знань, становленню професійного світогляду, ціннісно-сміслового означення вихідних професійних принципів та, відповідного професії, бачення психологічних проблем та шляхів їх розв'язання.

Курс спрямований на активізацію прагнень студента-психолога до самопізнання та саморозвитку, ознайомлення їх із структурою освітньо-професійної програми, формування усвідомленої професійної відповідальності та належного рівня компетентності у практичній, прикладній, науковій роботі майбутнього психолога.

Важливим аспектами курсу є вірне спрямування у напрямку формування професійної культури особистості майбутнього психолога; допомога першокурсникам в адаптації до умов навчання в закладі вищої освіти; вироблення умінь структурувати і опрацювати навчальний матеріал та методичне забезпечення до нього; ознайомити студентів із системою оцінювання знань, структурою та правилами університету.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою курсу «Вступ до спеціальності «Психологія» є формування у студентів знань про професійну діяльність психолога, особливості його самовизначення та професіоналізацію майбутніх психологів. Розкрити особистісні диспозиції психолога, психолога-практика, дитячого психолога, визначити етичні особливості професійної діяльності, професійну компетентність психолога в різних галузях.

Цілі курсу:

- 1) засвоєння базових понять, що відображають зміст спеціальності «Психологія», основних уявлень про психічні процеси і явища;
- 2) освоєння студентами знань про сутність психологічної професії, можливості професійної реалізації, професійні обмеження, морально-етичні аспекти професії та перспективи;
- 3) сформувані у студентів уявлення про дитячу психологію як професійну кваліфікацію та напрямок психологічних досліджень;
ознайомити студентів з провідними течіями, напрямками, теоретичними і концептуальними підходами до дитячої психології; системою концептуальних і теоретичних положень психології, що утворюють основу дитячої практичної психології.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності(відповідно до матриці ОП):

ЗК2. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Здатність ухвалювати обґрунтовані рішення, керуючись етичними міркуваннями (мотивами).

Фахові компетентності(відповідно до матриці ОП):

СК1. Здатність оперувати категоріально-поняттєвим апаратом психології.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

Програмні результати навчання (відповідно до матриці ОП):

ПР5. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР6. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16 год.
семінарські заняття / практичні / лабораторні	14 год.
самостійна робота	60 год.

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	053 Психологія	I	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість годин		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Загальні положення науки «Психологія»	2	2	8
Тема 2. Структура та зміст освітньої програми	2	-	6

Тема 3. Особистість психолога-практика, дитячого психолога	2	2	8
Тема 4. Діагностика професійно важливих якостей дитячого психолога	2	2	8
Тема 5. Самопізнання і розвиток особистості психолога: практикум	2	2	8
Тема 6. Морально-етичні аспекти діяльності психолога	2	2	8
Тема 7. Формування навичок невербальної комунікації: практикум	2	2	8
Тема 8. Академічна доброчесність та поведінка здобувача освіти	2	2	6
ЗАГ.:	16	14	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Оцінювання навчальних досягнень студентів за усіма видами навчальних робіт проводиться за поточним і підсумковим контролюми. Об'єктом оцінювання знань умінь та навичок студентів є програмний матеріал освітнього компонента, засвоєння якого перевіряється під час контролю.</p> <p>Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмного матеріалу, виконання практичних робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту, здатності публічно, письмово чи в електронному форматі представляти певний матеріал.</p> <p>Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в усній та письмовій формі (опитування на семінарських заняттях, тестування, контрольна робота, самостійна робота).</p> <p>Підсумковий контроль та екзамен. Підсумковий контроль виставляється на останньому семінарському занятті як підсумок виконання всіх визначених робочою програмою завдань. Мінімальна кількість балів – 50. Максимальна кількість балів – 100.</p>																
	<table border="1" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th colspan="2">Накопичування балів під час вивчення дисципліни</th> </tr> <tr> <th>Види навчальної роботи</th> <th>Максимальна кількість балів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Лекція</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Семінарське заняття</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Самостійна робота</td> <td>16</td> </tr> <tr> <td>Індивідуальне завдання</td> <td>14</td> </tr> <tr> <td>Залік</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Максимальна кількість балів</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table>	Накопичування балів під час вивчення дисципліни		Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів	Лекція	30	Семінарське заняття	40	Самостійна робота	16	Індивідуальне завдання	14	Залік	0	Максимальна кількість балів	100
Накопичування балів під час вивчення дисципліни																	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів																
Лекція	30																
Семінарське заняття	40																
Самостійна робота	16																
Індивідуальне завдання	14																
Залік	0																
Максимальна кількість балів	100																

<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>При виконанні письмових завдань оцінювання відбувається за наступними критеріями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - своєчасність виконання (1 б.); - повний обсяг виконання (2 б.); - якість виконання навчального завдання (1 б.); - посилення на джерела (1 б.). <p>Тестування у системі дистанційного навчання передбачає надання відповідей на певну кількість запитань, що визначаються змістом теми.</p> <p>Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів. Впродовж курсу студенти проходять шість-вісім етапів поточного тестування.</p> <p>Письмове завдання студенти подають у систему Google classroom, де і прописана інструкція до завдання відповідно до тематики і проєктного підходу навчання.</p> <p>Термін здачі – 15 тиждень навчання</p>
<p>Семінарські, практичні заняття</p>	<p>При підготовці до семінарського заняття студенти повинні продемонструвати знання та вміння передбачені темою заняття.</p> <p>Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - своєчасність виконання (1 б.); - повний обсяг виконання (1 б.); - якість виконання навчального завдання (1 б.); - самостійність виконання (1 б.); - творчий підхід у виконанні (1 б.) <p>На семінарських, практичних заняттях № 1-10 проводиться підсумковий зріз знань.</p> <p>До початку заняття надати викладачеві план-конспект заняття.</p> <p>Після проведення заняття необхідно надати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - самоаналіз проведеного заняття; - аналіз заняття, проведеного іншими студентами групи. <p>Критерії оцінювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розуміння роботи навчальної групи та викладача за обраною формою (1 б.); - ступінь готовності до роботи за обраною формою, використання наочності (роздаткових матеріалів, заповнення таблиць, схем, малювання на дошці, плакати) (2 б.); - вільне володіння матеріалом щодо обраного питання, пояснення головних понять (1 б.); - взаємодія з аудиторією, вміння підготувати навчальну групу до роботи, пояснити алгоритм роботи, вміння зацікавити, залучити аудиторію до розгляду питання, вміння звернутися до аудиторії за поясненнями, вміння ставити питання (питання проблемного характеру, на роздум, на кмітливість) (3б.); - підведення підсумків, вміння робити висновки (викладення основної ідеї теми, що розглядалася, у вигляді тез,

	<p>вираження власного ставлення до питань, що висвітлюються, зазначення ще не вирішених проблем, звернення до аудиторії тощо) (2б.);</p> <p>- творчий підхід у виконанні (1 б.).</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали не менше 55% завдань, передбачені навчальною програмою з дисципліни та набрали за поточну успішність кількість балів, не меншу за 50 балів</p>
Підсумковий контроль	<p>Екзамен виставляється за сумою підсумкового семестрового контролю, що виводиться на завершальному семінарському занятті (шляхом підсумку попередньо отриманих результатів за різні форми контролю) – 50 балів, та екзаменаційної оцінки – 50 балів, в сумі – 100 балів</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи	<p>Студенти денної форми навчання виконують і здають всі завдання для самостійної роботи під час тижнів контролю самостійної роботи студентів. Тести до тем виконуються у день відповідного практичного заняття. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, виконують всі завдання згідно вимог, проходять тестування за темами. Оцінки за роботу на семінарських заняттях отримують за виконання самостійної роботи та її презентації не пізніше ніж за 1 тиждень до останнього семінарського заняття.</p>
Відвідування занять	<p>Політика курсу передбачає своєчасне виконання студентами усіх видів робіт. У випадку пропуску пар з поважних причин студенти мають право відпрацювати невиконаний обсяг робіт за умови надання необхідної документації (довідки і т.ін.). Усі ці роботи повинні бути виконані й представлені студентом у встановлений час консультацій, при цьому не пізніше ніж за 1 тиждень до останнього семінарського заняття в даній студентській групі. Студент, який пропустив заняття без поважних причин, не отримує бали за усні відповіді. Невиконані своєчасно тести, контрольну роботу, завдання для самостійної роботи можуть виконати і здати до наступного семінарського заняття, однак оцінка при цьому буде знижена на 20 %. Передбачено додаткові бали (до 3) за активну участь на семінарських заняттях чи іншу наукову активність.</p>
Академічна доброчесність	<p>Студенти повинні дотримуватися норм поведінки, прописаних у Положенні про академічну доброчесність у Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаника.</p> <p>Положення про запобігання академічному плагіату: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/nova-redaktsiiapolozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf</p> <p>Положення 2 https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/</p>

	02/Кодекс.FR12.pdf У випадку виявлення випадків плагіату у виконанні навчальних завдань, академічної недоброчесності (списування), пред'явлені студентом завдання не зараховуються.
Неформальна освіта	Можливі зарахування курсів, які відповідають змісту дисципліни загалом чи її окремих тем. Такі курси зараховуються відповідно як опрацьована тема чи як виконане практичне завдання за умови наявності презентації пройденого курсу та його підтвердження сертифікатом. Рекомендовані платформи: Prometheus, EdEra, Coursera Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja

8. Рекомендована література

1. Мицько В., Сидорик Ю. Психологічна зрілість як умова професійної ефективності та стресостійкості вчителів інклюзивних класів // Соціальне партнерство та міжвідомча взаємодія у вирішенні актуальних проблем інклюзії : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Чернівці, 22 листопада 2019 р.). Чернівці : Тухнодрук, 2019. - С. 209-211.
  2. Sydoryk Y., Hryhoruk I., Kogutiak N., Mytsko V. Features of social network in students with different levels of subjective welfare // Happiness And Contemporary Society : Conference Proceedings Volume (Lviv, March, 20-21, 2020). Lviv: SPOLOM, 2020. P. 251-254.
  3. Мицько В. М. Ціннісно-смилова сфера особистості студентів: теоретичний аспект // Наукові записки. Серія «Психологія і педагогіка». Острог : Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2014. Вип. 27. С. 196-203.
  4. Аксіопсихологічні особливості професійного становлення майбутніх психологів // Проблеми гуманітарних наук: Збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2013. Випуск тридцять перший. Психологія. С. 40-51.
  5. Бочелюк В.Й., Зарицька В.В. Психологія: вступ до спеціальності: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 288 с.
  6. Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Вступ до спеціальності: Практична психологія: Курс лекцій і практикум (навчальний посібник). - Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2005. - 208 с.
  7. Психологія: Підручник / Ю.Л. Трофімов, В.В. Рибалка, П.А. Гончарук та ін.; за ред. Ю.Л. Трофімова. - 2-ге вид., стереотип. – К.: Либідь, 2000. – 558 с.
  8. Загальна психологія: Підруч. для студентів вищ. навч. закладів /С.Д. Максименко, В.О. Зайчук, В.В. Клименко, В.О. Соловієнко. За загальною редакцією акад. С.Д. Максименка. – К.:Форум, 2000. – 543 с.
- Структура та зміст освітньої програми**
9. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556 VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145> - 19]; Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» – [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145> - 19];
  10. Постанова Кабінету Міністрів України в ід 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів

- вищої освіти» [Режим доступу: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266 - 2015 - п](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-p)];
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Режим доступу: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341- 2011 - п](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p)];
  12. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 р. № 600 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi-vo>
  13. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010ДК 003:2010 [Режим доступу: <http://www.dk003.com>]; Концепція і стратегія розвитку ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».
  14. Національна рамка кваліфікацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p).
  15. Перелік галузей знань і спеціальностей [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-p).

Особистість психолога-практика, дитячого психолога

16. Мицько В. М. Деякі тенденції професійного аксіогенезу майбутніх психологів (на матеріалі експериментального дослідження) // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 12. Психологічні науки: Збірник наукових праць. К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. № 12 (36). С. 271-278.
  17. Мицько В. М. Психологічні особливості аксіогенезу майбутніх психологів : дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук : [спец.] 19.00.07. “Педагогічна та вікова психологія” / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2007. 322 с.
  18. Мицько В. Психодинамічні особливості аксіогенезу майбутніх психологів // Психологія особистості: науковий теоретико-методологічний і прикладний психологічний журнал (ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»). 2012. № 1 (3). С. 99-108.
  19. Базілевська Л. Проблема динаміки професійно значущих якостей особистості практичних психологів [Електронний ресурс] / Людмила Базілевська // Проблеми гуманітарних наук. Серія: Психологія . - 2012. - Вип. 29. - С. 4-18.
  20. Бондаренко О.Ф. Психологическая помощь: теория и практика: Учеб. пособие. — К.: Укртехпрес, 1997.— 216 с.
  21. Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Практична психологія: Вступ у спеціальність. - К.: Центр учбової літератури, 2007. – 256 с.
  22. Основи практичної психології / В.Панок, Т.Титаренко, Н.Чепелева. — К.: Либідь, 2001.—534 с.
  23. Романова Ю. В. Професійно важливі якості як сутнісна складова кар’єрного потенціалу психолога [Електронний ресурс] / Ю. В. Романова // Наукові праці МАУП. - 2012. - Вип. 4. - С. 221-227.
  24. Чепелева Н.В., Пов'якель Н.І. Теоретичне обґрунтування моделі особистості практичного психолога // Психологія: Збірник наукових праць — Вип. 3. — К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 1998. — С. 35-41.
- #### **Діагностика професійно важливих якостей дитячого психолога**
25. Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Вступ до спеціальності: Практична психологія: Курс лекцій і практикум (навчальний посібник). - Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2005. - 208 с.
  26. Основи практичної психології / В. Панок, Н. Чепелева, Т. Титаренко. - К.: Либідь, 2001 . - 534 с.
  27. Основи психології / За ред. О.В. Киричука, В.А. Роменця -К.: Либідь, 1996. - 632 с.

28. Корольчук М.С. Психодіагностика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М.С. Корольчук, В.І. Осьодло; [за заг. ред. М.С. Корольчука]. – К.: Ельга: Ніка-Центр, 2004. – 399 с.
29. Практикум з психодіагностики: Пізнавальні процеси: посіб. для студ. пед. ф-тів і практ. психологів // Чернів. держ. ун-т ім. Ю. Федьковича; [уклад. П.Є.Мармазинська, О.С.Тарновська]. – Чернівці: Рута, 2000. – 111 с.
- Самопізнання і розвиток особистості психолога: практикум**
30. Комінко С.Б. Кращі методи психодіагностики / С.Б.Комінко, Г.В.Кучер; Терноп. акад. нар. госп-ва. – Тернопіль : Карт-бланш, 2005. – 406 с.
31. Корольчук М.С. Психодіагностика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М.С. Корольчук, В.І. Осьодло; [за заг. ред. М.С. Корольчука]. – К.: Ельга: Ніка-Центр, 2004. – 399 с.
32. Пізнай себе. Психологічний практикум / упорядники С.Б. Комінко, С.І. Ніколенко. – Тернопіль : Підручники і посібники, 1997. – 87 с.
33. Практикум з психодіагностики: Пізнавальні процеси: посіб. для студ. пед. ф-тів і практ. психологів // Чернів. держ. ун-т ім. Ю. Федьковича; [уклад. П.Є.Мармазинська, О.С.Тарновська]. – Чернівці: Рута, 2000. – 111 с.
34. Практикум із загальної психології / під ред. Т.І.Пашукової. – К.: Знання. –2000. – 204 с.
- Морально-етичні аспекти діяльності психолога**
35. Етичний кодекс психолога / Електронний ресурс / Режим доступу: http://upsihologa.com.ua/etychnyi_kodeks_psyhologa.html
36. Климчук В.О. Ціннісні засади побудови системи психологічної етики // Наукові записки Інституту психології імені Г.С. Костюка АПН України / За ред. академіка С.Д. Максименка. – К.: Главник, 2005. – Вип. 26, в 4-х томах. Том 2. – С. 278-281.
- Формування навичок невербальної комунікації: практикум**
37. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики / Ф.С. Бацевич. – К., 2004. – 342 с.
38. Піз А., Піз Б. Мова рухів тіла. Розширене видання / Пер. з англ. – К: ТОВ "Компанія ОСМА", 2015. – 416 с.
39. Махній М. М. Невербаліка і культура / М. М. Махній. – К. : Влох.ua, 2009.
40. Чмут Т.К., Чайка Г.Л. Етика ділового спілкування: Навч. посіб. – 5-те вид., стер. – К.: Вікар, 2006. – 223 с.

Викладач

Мицько В.М.